

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дитяча література
Викладач (-і)	к.п.н., доцентка Круль Лариса Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380687372044

Е-mail викладача	larysa.krul@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дитяча література для дітей дошкільного віку. Зміст: Дитяча література як дисципліна циклу професійної підготовки майбутніх вихователів дітей раннього та дошкільного віку вивчається здобувачами спеціальності «Дошкільна освіта» на третьому курсі, її вивчення спрямовано на ознайомлення майбутніх вихователів із класичною і сучасною українською літературою для дітей.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з творами відомих письменників для дітей; розширити знання майбутніх вихователів щодо використання дитячої літератури у практичній діяльності.

Основними цілями є формування літературної компетентності майбутніх вихователів дітей раннього та дошкільного віку та засвоєння знань, розвитку вмінь і навичок з організації дитячого читання у сучасних ЗДО.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

Результати навчання:

ПРН-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно -ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку ПРН-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання,

при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку. *За професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»:*

ЗК.03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність). В2.1. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності. В2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

В2.3. Здатність до командної взаємодії.

В3.1. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24/12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36/18
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5-6	012 Дошкільна освіта	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Завдання курсу «Дитяча література». Основи теорії літератури. Аналіз художнього твору в процесі вивчення дисципліни «Дитяча література».	2	2	10
Тема 2. Народнопоетична творчість для дітей. Народні казки. Легенди, перекази та усні оповідання.	2	2	10
Тема 3. Зародження і розвиток української дитячої літератури (XI – XVIII ст.). Творчість Г.Сковороди.	4	2	10

Тема 4. Нова українська дитяча література (XIX – поч. XX ст.). Творчість Т. Шевченка, Л.Глібова, Марка Вовчка. Дитяча тематика у творчості Олени Пчілки та Лесі Українки. Творчість Олександра Олеся. Письменники-педагоги для дітей.	2	6	20
---	---	---	----

Тема 5. Творчість Івана Франка – важливий етап в історії української дитячої літератури. Художні твори для дітей М.Коцюбинського.	2	2	10
Тема 6. Твори Богдана Лепкого у дитячому читанні.	2	2	10
Тема 7. Новітня українська література для дітей XX ст.	2	2	10
Тема 8. Дитяча література 60-х років XX ст.Творчість М.Стельмаха. В.Сухомлинського, Г.Тютюнника, В.Шевчука. Творчість Всеволода Нестайка.	4	10	15
Тема 9. Сучасна українська дитяча література (кін. XX – поч. XXI ст.).	2	6	15
Тема 10. Творчість для дітей письменників рідного краю.	2	2	10
ЗАГ.:	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Вид контролю: 5 семестр – підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях – 50 балів, к/р – 50 балів) 6 семестр – екзамен (за роботу на практичних заняттях – 45 балів, КСР – 5 балів, тестування – 50 балів, разом – максимально 100 балів)
Вимоги до письмових робіт	Есе з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у письмовому вигляді, максимально – 50 балів (для студентів денної форми навчання – на 7 занятті). Здобувачі заочної форми навчання готують есе в електронному вигляді та мультимедійні презентації.
Семінарські заняття	Робота на кожному семінарському занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 50 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, прочитані твори.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен Форма задачі – комбінована

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/>

Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;

- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи (рекомендаційних плакатів, лепбуків тощо).

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna_osvita.pdf

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. Київ, 2021. 37 с.
2. Качак Т. Б. Українська література для дітей та юнацтва. Підручник. Київ. ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
3. Качак Т., Круль Л. Література для дітей і дитяче читання в Новій українській школі. *Гірська школа Українських Карпат*. 2018. № 18. С. 165–170. DOI <https://doi.org/10.15330/msuc.2018.18.169-174>
4. Качак Т.Б., Круль Л.М. Дитяча література. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2014. 236 с.
5. Кіндрат І. Літературні твори: як інтегрувати в освітню роботу. Посібник для вчителів. Київ : ВГО «АПДО», 2023. 133 с.
6. Круль Л. М. Методичні рекомендації з дитячої літератури. Івано-Франківськ, 2020. 48с. 7. Круль Л. М., Качак Т. Б. Дитяча література: Методичні рекомендації до практичних занять. Вид. 2. Перероб. і доп. Івано-Франківськ, 2018. 48 с.
8. Круль Л.М. Дитяча література: хрестоматія для студентів спеціальності «Дошкільна освіта». Електронний ресурс. Івано-Франківськ, 2023. 200 с.
9. Програми розвитку дітей дошкільного віку. URL.: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna/osvita/programi-rozvitku-ditej>

Додаткова література:

10. Kachak, T., Blyznyuk, T., Krul, L. , Voloshchuk, H., & Lytvyn, N. Children’s literature research: receptive-aesthetic aspect. *Apuntes Universitarios*. 2022. 12(3). P. 76 – 93. URL : <https://doi.org/10.17162/au.v12i3.1104>
11. Svitlana Chupakhina, Iryna Skomorovska, Nataliia Kyrsta, Larysa Krul Readiness of specialists in the field of education for social partnership: inclusive aspect. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 9, 1 (Apr. 2022). С.157–168 . <https://doi.org/10.15330/jpnu.9.1.157-168>
12. Круль Л., Матішак М. Робота з дитячою книжкою в контексті мовно-літературної освіти дітей в ЗДО та НУШ. *Наступність у реформуванні системи освіти в гірському регіоні України*. Монографія. За наук.ред. М.П.Оліяр. Івано-Франківськ, 2021. С.192-210. ISBN 978- 617-7468-97-3
13. Круль Л.М., Матішак М.В. Педагогічні умови використання природознавчих казок у роботі з дітьми дошкільного віку. *Current Problems of Harmonization of Personality Development in the Modern Educational Space*. Editors: Olha Blaha, Sławomir Śliwa Monograph. Opole, 2021. С.303- 314.
14. Читанка – перегляд та читання книг для дітей, виданих у ХХ століття. URL: <http://chytanka.com.ua/>.
15. Чупахіна С.В., Круль Л.М. Інформаційна компетентність, медіаосвіта та проектна діяльність майбутніх педагогів: теоретичний аспект підготовки. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалізація та перспективи. Збірник наукових праць. М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. Випуск 74. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С.159-164. URL : <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.35>

16. Як навчити дитину читати: поради батькам. URL.: <https://childdevelop.com.ua/articles/edu/9666/>